

VAN DE REDACTIE

Reeds heel wat leden hernieuwden hun bijdrage, waarvoor dank.
Wie de bijdrage jaargang 83 nog niet betaalde kan dit nog
doen door storting op rek. nr. 439-5083061-63 van Heemkring
Haaltert

Jewone leden 150 Steunende leden min. 300 fr.

Wie weet meer over :

Notaris Arents en
Vredenechter Arents - beiden verbleven te Haaltert
(omstreeks 1867 - 1870)

Vraag van AK-lid Hervé Redant, Beekstraat 12 9451 Kerksken :

Wie bezorgt mij informatie omtrent de gemeentepolitiek
van Groot-Haaltert (1897 - 1920) speciaal in verband met
de Daensistische gedachte.

Volgend nummer :

KANT IN HET HAALTERTSE

*** ** *** *****

HET KERKHOF VAN KERKSKEN ... TE HAALTERN

*** ***** ** *****

Op 30 januari 1866 neemt de gemeenteraad van Kerksken het besluit waardoor definitief een einde wordt gesteld aan de eerder gekozen optie om het nieuwe kerkhof aan te leggen op grond van de De Coppens, naast de pastorie. Door vermelde beslissing werd onze begraafplaats definitief naar de gemeente Haaltert verwezen.

Het Bureau van Weldadigheid - later Commissie van Openbare Onderstand genaamd en thans Openbaar Centrum voor Maatschappij Welzijn - bezat langs de steenweg te Haaltert - Hoek een partij land, waarvan 10a 76ca aan de gemeente zou worden afgestaan voor de aanleg van de nieuwe begraafplaats.

De aankoopssom voor de grond bedroeg 1185 fr. en de aanlegkosten werden geraamd op 475,60 fr. samen 1660,60 fr.

Vergeleken met de raming die vroeger werd gemaakt voor de aanleg van het kerkhof naast de pastorie, stellen we een verhoging vast van 1120fr. naar 1183fr. Daarentegen echter zal de oppervlakte nu 10a 76ca bedragen tegen slechts 8a in het eerste projekt.

De toezegging van 313 fr. subsidie van de Provincie en de Staat blijven geldig.

Op het oogenblik dat de gemeenteraad genoemd besluit neemt, is Fr. Coppens dienstdoende burgemeester. Hij is de zoon van Nicasius van wiens weduwe de gemeente zinnens was de grond aan te kopen voor het nieuwe kerkhof. De mogelijkheid bestaat, dat onder zijn impuls volledig werd afgezien van het eerste projekt omdat hij wellicht het kerkhof niet wenste naast de overblijvende gronden van zijn familie of stond hij onder invloed van, pastoor Van Hoeynissen? Anderzijds kan ook de publieke opinie hier een rol gespeeld hebben. In ieder geval wordt in het gemeenteraadsbesluit verwezen naar de "bijna algemene tegenspraak der inwoners opzigtelijk den voortijds hiertoe bestemde grond" alsook naar de kosten "van gedwongen onteigening voor de aan te leggen weg", als motivering.

De Raad verzoekt in zijn besluit van 30 januari 1866 om :

1. Toestemming tot het aangaan van een koop met het Bureau van weldadigheid voor 10a 76ca grond, zoals hoger beschreven
2. Op de voorgestelde grond het nieuwe kerkhof te mogen aanleggen
3. 1/3 van de geraamde kosten in te schrijven op de gemeentebegroting van 1867
4. Vanwege de Staat en de Provincie samen een toelage te verkrijgen van 2/3 van de kosten van gemeld ontwerp
5. De werken in regie te mogen uitvoeren

Maar de moeilijkheden zijn nog niet van de baan.

Reer dan een jaar later immers, op 3 oktober 1867, wordt door de gemeenteraad onder voorzitterschap van burgemeester F. Callabaut volgende beslissing genomen :

"De Raad - Gezien de brief van de Bestendige Deputatie des Provinciaalen Rad dd° 21 september 1867 Reg. B/43 nr. 3188 betrekkelijk het aankopen van grond tot het aanleggen van een nieuw kerkhof. De raad, overwegend de verhoging van den schattingsprijs van het perceel grond in kwestie. Gezien de beraadslaging van het Bureau van Weldadigheid van Kerkxken dd° 7 oktober 1867 met meerderheid van stemmen, er ook hunne toestemming aan verleene. Besluit : De Raad met zeven stemmen tegen één verklaren hunne toestemming te verleenen om den hoogst verheven grond volgens de voorwaarden in gemelde brief uitgedrukt te aanvaarden als ook toestemming verleene en aanvaardende de verhoging van den schattingsprijs, overigens zich gedragende naar de toestemming en voorstellen van de Bestendige Deputatie. Wij verhopon hierbij dat de Provincie ons van haren kant de noodige subsidiën zal verleenen, overtuigd zijnde van de geringe middels, van welke onze gemeente kan beschikken. De heer Burgemeester verklaart dat hij zich verklaart tegen het verkopen van den bovengrond, omdat de gemeente grond binnen de gemeente heeft welken hiertoe geschikt is, ten tweeden omdat een gedeelte van het volk zich hiertegen verzet en ten derden omdat hij denkt hierdoor moeilijkheden tusschen twee belanghebbende gemeenten Haaltert en Kerkxken te voorkomen."

Burgemeester Callabaut is dus duidelijk "tegen", blijkbaar staat hij nu geheel alleen en wordt zijn standpunt door geen enkel raadslid gedeeld, ten blijke daarvan de eenparigheid van de stemmen van de andere aanwezigen.

Het is duidelijk, dat de Provinciale Overheid niet akkoord ging met de schattingsprijs van het aan te kopen perceel en dat er twijfel moet gerezen zijn over de juiste ligging van het aan te kopen gedeelte, ofwel het hoger gelegen (richting Haaltert) ofwel het lager liggende (richting Kerkxken).

Weer gaat een jaar voorbij, het is nu november 1868. Eindelijk is de gemeente in bezit gesteld van de toelating om de grond te verwerven en er wordt toelating gevraagd aan de Bestendige Deputatie om de betaling te mogen doen aan het Bureau van Weldadigheid met gelden uit de gemeentekas, in afwachting van de subsidie van Staat en Provincie. De aankoopsom bedraagt 1301,96 fr. of 120 fr. meer dan oorspronkelijk was voorzien.

Op 21 april 1869 heeft de gemeente een plan klaar om het nieuw kerkhof te omheinen met een stenen muur, kosten daarvan 3 839,49 fr. Voor de uitvoering wordt beroep gedaan op tussenkomst van Staat en Provincie.

De moeilijkheden zijn echter nog niet van de baan. In april 1869 is de betaling aan het Bureau van Weldadigheid nog steeds niet vereffend en op 28 april 1869 vergadert het College door tussenkomst van Mr. Arrondissementcommissaris om over deze vereffening te beslissen.

Het College wordt het niet eens. Burgemeester Callebaut is nog altijd tegen de verplaatsing van het kerkhof naar Haaltert. Zijn schepen Hendrickx is niet komen opdagen en J.S. Roelandt-oudste raadslid, fungeert als schepen.

Een paar maanden later heeft de gemeente dan toch toelating bekomen om de betaling van de grondaankoop te doen "met panningen in de gemeentekas berustende", zulke lezen we in het verslag van de gemeenteraadszitting van 5 juni 1869, waar nogmaals tussenkomst is nodig omdat de gemeente "zoo bekrompen is in hare geldmiddelen, uitgeput door aankoop van grond tot het bouwen van een nieuwe school, aanleg van kalseide, betaling van bedelaarskosten etc..." Deze tussenkomst wordt nogmaals gevraagd vanwege Staat en Provincie in de kosten van aankoop en aanleg van het nieuwe kerkhof, die nu met omheiningmuur en afsluitingshek opgelopen zijn tot 5 206,45 fr.

Op 16 maart 1870 wordt door de gemeenteraad het voorstel van Fr. Coppens, schepen, dienstdoende burgemeester aangenomen om het kerkhof rond de kerk definitief te sluiten met ingang van 23 maart 1870 en vanaf die datum het nieuwe kerkhof in gebruik te nemen.

Ruim 15 jaar waren inmiddels verlopen sedert de eerste woorden werden geschreven over de noodzakelijkheid naar een nieuwe begraafplaats uit te zien (1854, omdat de lijken "gedeeltelijk, ja soms overteerd werden uitgedolven". Terecht kan men zich afvragen hoe men het gedurende die lange periode nog heeft klaar gespeeld om op een orentelijke wijze te begraven, van 1854 tot en met 1869 waren er immers 478 overlijdens in de gemeente !

De traditie wil, dat Amelia Gees (overleden op 18 februari 1870) echtgenote van Meganck Dominicus, als eerste op het nieuwe kerkhof werd begraven. Haar echtgenoot zou naar tot 1913 overleven en de ouderdom van 100 jaar bereiken. Er is alleszins een arduinen voetstuk bewaard van een grafteken, dat haar naam vermeldt en nog te zien is vóór het huidig kruis, links van de weg. Het is immers best mogelijk, dat er reeds vóór de datum van 23 maart 1870, datum waarop het oude kerkhof officieel gesloten werd, begravingen plaats hadden op het nieuwe.

Nauwelijks 20 jaar later dringt een uitbreiding van de begraafplaats zich op. Op 23 april 1890 neemt de gemeenteraad hier toe een besluit, "gezien er gemiddeld 40 sterfgevallen zijn per jaar en de putten te dicht bij elkander gemaakt worden". Het bureel van Weldadigheid is opnieuw bereid 2a 30ca van haar naastliggend goed af te staan (tenZ.) mits de prijs van 500 fr. Het bestek van de uit te voeren werken wordt geraamd op 2 219,40 fr.

In oktober 1890 heeft een openbare aanbesteding plaats voor de werken. Ze zijn voltrokken eind 1891. Een arduinen gedenksteen, ingemetseld in de achtste pijler van de linkermuur herinnert nog aan de uitbreiding. De tekst is vrijwel onleesbaar geworden. Naar alle waarschijnlijkheid luidde hij "L. Meganck Burgemeester 1890" ?

Kort nadat het nieuwe kerkhof in 1870 klaar gekomen was, heeft de Kerkfabriek er een "Kalvaar en grafkelder" opgericht. Dienaangaande lezen we in de gemeenteraadsbeslissing van 15 maart 1872, dat "de Kerkraad zonder de toestemming van den gemeenteraad gevraagd te hebben op het kerkhof een grafkelder en kalvaar met Christusbeeld en kruis heeft doen oprichten". De kosten, zegt de Raad, moeten dan ook volledig door de kerkfabriek gedragen worden en de voordelen die hieruit zouden voortspruiten mogen door de kerkfabriek genoten worden.

Hoe dit bouwwerk er oorspronkelijk uitzag is niet meer te achterhalen. Wel zullen velen onder ons zich nog de kapel herinneren, zoals ze in 1909 door pastoor Van der Meulen werd heropgericht. Het was een gebouw in neo-gothische trant langs de voorzijde geheel open. Tegen de achtermuur stond in het midden een kruis met Christusfiguur in hout, aan weerszijden onder het kruis het beeld van O.L.Vrouw en van de H. Johannes, apostel. Het kruis en de beelden waren opgesteld op een soort rotspartij. Wegens gebrek aan onderhoud vanwege de kerkfabriek was het geheel in staat van verval geraakt, zodat besloten werd tot afbraak bij de tweede vergroting van het kerkhof, waartoe de gemeenteraad besloot op 6 november 1953, nadat de Commissie van Openbare Onderstand andermaal bereid was 12a 89ca grond af te staan. De prijs voor de grond bedroeg nu 61 000 fr. en de aanlegkosten werden op 130 000 fr. geschat. De aanleg werd uitgevoerd door de gemeente met behulp van werklozen. De hoge muur werd gedeeltelijk afgebroken en het puin werd gebruikt voor de aanleg van de wegen. De beeldengroep van de "Kalvaar" verhuisde naar de achtermuur van het kerkkoor, waar de beelden bij gebrek aan enige beschutting tegen de weersomstandigheden, langzaam maar zeker zijn weggeteerd. Jammer, vooral voor het houten kruisbeeld, dat zeker artistieke waarde bezat.

De laatste vergroting van het kerkhof dateert van 1978 - 1980. Toen werd door het O.C.M.W. het laatste gedeelte van haar grond afgestaan, die het aldaar nog bezat. Het gemeenteraadsbesluit voor deze aankoop werd genomen op 28 mei 1979. De aankoopprijs bedroeg : 2 565 000 fr.

Tot slot kunnen we ons de vraag stellen of de financiële toestand van de gemeente nu werkelijk zo slecht was en of de steeds opnieuw terugkerende vraag om steun vanwege Staat en Provincie werkelijk zo nodig waren. In de besluiten van de gemeenteraad klinkt deze vraag immers bijna als een echte smeekbede. Steeds wordt gewezen op andere zware uitgaven zoals aankoop grond voor nieuwe school, wegenonderhoud, bedelaarskosten en dergelijke (G.R.5.6.1869).

De gemeenteberekeningen kunnen ons hier wat meer leren. In 1863 vertoont de rekening een batig saldo van 2 782,95 fr. In 1871 (7 aug.) zegt de gemeenteraad zelfs dat de geldelijke toestand der gemeente toelaat "de som van 1 845,27 fr. op te nemen uit beschikbare fondsen om te besteden aan de bouw van een nieuw schoollokaal" en wat meer is, ingeval er zich een tekort zou voordoen, zal de Raad moeite doen om de nodige hulpsommen te vinden.

Wij menen te mogen besluiten dat eerder goede wilfontbrak bij de gemeentebestuurders om het nodige krediet vrij te maken voor een nieuwe begraafplaats en dat men zich steeds verschoonen heeft achter een zgn. slechte financiële toestand om tijd te winnen en projekten, die niet in de smaak vielen van bepaalde personen te vertragen. Zulks is duidelijk te lezen tussen de regels van de besluiten van de gemeenteraad. Persoonlijke belangen, politieke invloed, de rol die hier ongetwijfeld gespeeld is door pastoor Van Hoeymissen, die niet steeds op goede voet leefde met de dorpspolitiekers, dit alles heeft tóch de merkwaardige toestand geschapen, dat de gemeente Kerksken sedert 1870 haar doden heeft begraven op het grondgebied van een andere gemeente... tot ook de fusie van de gemeenten hieraan een einde heeft gemaakt.

P. Temmerman

- Bronnen : Register beradslagingen
 gemeenteraad en Schepencollege
 Gemeente Kerksken R.A. Gent
 Registers Burgerl. Stand Kerksken
 Registers Correspondentie gemeente
 Kerksken R.A. Gent

Wetenswaardigheden

Brand te Helderghem

Op 3 februari 1862, om 16 u 30', heeft een brand de woning, schuur en stalting van Karel Goossens, landbouwer en wever, in deze gemeente in as gelegd.

De genoemde Goossens was in zijn kamer aan het waven, toen hij plots boven zijn hoofd brand bemerkte, en genoodzaakt was zo vœug mogelijk naar buiten te rennen.

De oorzaak van de ramp is onbekend maar is vermoedelijk te wijten aan de schouw.

De geleden schade is geschat op 1450.

Gebouwen en meubelen waren verzekerd bij de maatschappij der Belgische vereniging tegen brandgevaar voor 2000.

(R. De Troey)

VICTORIEN VANDE WEGHE, Vlaams Dichten

Haaltert 1834 - Laken 1900

Als een licht leeft doornen de zes dichtbundels van Victorien Vande Weghe de herinnering aan zijn geboortedorp, en de vreugde van het jaarlijks weerzien. Haaltert blijft voortdurend in zijn gedachten. In een latere bijdrage zullen we daar wat meer over zeggen. Laten we nu in het kort de levensloop voorstellen van onze dichtende dorpsgenoot.

Victorien is de oudste zoon van Carolus Vande Weghe (° Huislede) en Coleta Maesschalck (°Mere). Hij wordt geboren op 9 januari 1834, in de Hoogstraat (op de plaats van de huidige woning nr. 42, toebehorend aan mevr. Martha Lauwereys) Zijn vader is kamslager en ook boer.

Met Pasen 1843 wordt Victorien ingeschreven bij de Jezuïeten te Aalst. Hij heeft flinke resultaten maar verlaat reeds in 1850 het college. Ik vermoed dat hij overgegaan is naar de staatsschool, maar dat is tot dusver onbewijsbaar. Alleszins, zijn middelbare studies zijn niet af als hij 'in het lot valt' in 1854 en soldaat wordt. De 9e april 1855 neemt hij een belangrijke beslissing: hij tekent bij voor meer dan 8 jaar en wil dus carrière maken bij het leger. Reeds in 1861 wordt hij onderluitenant en in 1866 vinden we hem te Ieper als luitenant. Hij is er lid van de letterkundige kring. Ook publiceert hij in het tijdschrift 'De Vlaamsche School' zijn eerste gedichten o.a. 'Denderleeuw' en 'De Cholera'. Een verschrikkelijke brand teisterde Denderleeuw in januari 1866. In een lang gedicht beschrijft Vande Weghe de ramp en doet een pathetische oproep tot liefdadigheid. Vanaf augustus 1868 is hij zeker in Antwerpen. In een nummer van 'De Vlaamsche school' lezen we: 'Twee onzer medewerkers, de reeds zoo gunstig gekende dichter Victor Vande Weghe en de heer Van Acker (...) (hebben) aan de minister toelating gevraagd om de krijgsonderrichtingen, verordeningen en reglementen in het Nederduitsch te mogen overzetten'. Inderdaad onze twee 'ieverige Vlamingen' krijgen de toelating en ze zullen samen heel wat vertalen ... op eigen kosten!

Op 6, 7 en 8 september 1869 wordt te Leuven het 11e Nederlands taal- en Letterkundig Congres gehouden. Ik citeer uit de handelingen van dit congres: De Heer Muny - Mijne Heeren, ik zal lezing doen van eenige werken over het gebruik van het Nederlandsch in het onderwijs bij ons leger; door mijnen vriend, Luitenant Vande Weghe, van Antwerpen, die verhinderd is het Congres bij te wonen, toegezonden, met verzoek om U die voor te dragen.

Volgt een tekst van vijf gedrukte bladzijden : een scherpe aanklacht tegen de taaltoestanden in het leger en voorstellen om tot een gezonde situatie te komen.

1870. Enkele jonge Vlamingen onder wie Vande Weghe stichten het literair maandblad 'De Vlaamse Kunstbode'. Hij zal tot aan zijn dood vast medewerker blijven, wat hem niet belet in verscheidene andere tijdschriften te publiceren.

Uit een brief van 1871 blijkt dat Victorien stevige contacten heeft met de 'wakkere flaminganten' van het 'franschvolle Aalst'. Bedoeld worden de Vlaamsgezinde liberalen van Aalst die precies rond deze tijd het Toneel- en Letterkundig Gezelschap 'Voor Taal en Vrijheid' stichten. Vande Weghe zal hun trouwe vriend en medewerker blijven (zo publiceert hij in 1868 een novelle in het liberale weekblad 'De Dendergalm'). Literair is 1871 een belangrijk jaar voor Victorien. Hij laat een lang dichtverhaal verschijnen in Gent en zijn eerste dichtbundel 'Eerstelingen' in Antwerpen. Twee jaar later verschijnt een tweede bundel 'Denderloover'.

Een nummer van 'De Vlaamsche School' van 1874 bericht uit Luik : "De maatschappij 'De Eendracht' heeft met veel bijval kosteloze leergangen van Nederlandsche taal ingericht ; de lessen worden voortreffelijk gegeven door de heeren V. Vande Weghe en Van Acker (...).

Hij brengen de moedige werkers hulde en wanschen hun moed en volharding in de vervulling der schoone taak die zij op zich genomen hebben". Ze zullen dit twintig jaar lang doen !

In de loop van 1874 gaat Vande Weghe in garnizoen naar Dendermonde. Hier komt hij in contact met Aug. De Schapper die voortaan vrijwel al zijn werken zal uitgeven. Zo reeds in 1875 de derde reeks poëzie met als titel : gedichten. De voordracht 'Het Vlaamsch in het Leger' (cfr. Congres van Leuven) verschijnt in 'De Gazette Van Dendermonde'. Enkele franskiljonse officieren klagen Vande Weghe aan - en waar er in 1869 geen reactie van hogerhand was geweest wordt Victorien ditmaal gestraft. Daar hij gedurende heel zijn loopbaan geen enkele dag arrest heeft opgelopen kan men moeilijk rechtstreeks optreden. Men gaat oude reglementen opdienen waarbij het verboden is aan militairen buiten het leger over het leger te spreken).

Hij krijgt van het ministerie een 'lettre de réprimende' (= blaam) en wanneer hij enkele maanden later kapitein benoemd wordt zendt men hem bij wijze van sanctie naar Bergen i.p.v. Gent, wat normaal zou geweest zijn.

Bij het tekenen van zijn benoeming in Bergen zie de minister : Il n'a qu'à faire du flamingantisme au Sorinage avec ses amis Michiels, Delpire et d'autres lopins de ce genre.

Vande Weghe toont de brief aan 'vadertje Conscience'. Deze vindt dat het een diploma van moed is en raadt Victorien aan hem te laten inlijsten en er later zijn decoraties over te hangen.

'Zo is geschied' besluit Vande Weghe in de brief aan een vriend waarin hij de hele historie verhaalt (in 1898).

Eveneens in 1875 verschijnt in 'De Gazette van Dendermonde' een novelle van zijn hand. Een laatste novelle zal het licht zien in 1893 in 'De Lokeraar';

1886. 'Het Laven Door' Vierde reeks gedichten.

Op 25/3/1889 gaat Vande Weghe op rust en s'anderendaags verwerft hij de graad van majoor. Hij was houder van het Militair Kruis (25/9/1886) en Ridder in de Leopoldsorde (26/2/1887) De decoraties waarop Conscience doelde.

De Scheppe geeft in 1891 de 'Eerste Reeks Verzamelde Gedichten' en in 1893 de 'Tweede Reeks Verzamelde Gedichten' uit. (vermeerderde uitgaven resp. van 'Eerstelingen' en van 'Denderloover').

Een nieuwe bundel 'Magras' komt van de pers in 1895. En de laatste dichtbundel 'Winterloover' zal posthuum verschijnen in 1901. In het voorwoord schrijft Karel Bogaerd, letterkundige en schepen van Laken: "Den dag van zijn overlijden om 4 ure na den middag, ontving de eerst ondertekende het volgende briefje:

"Vriend Karel",

Doe mij 't genoegen deze eerste drukproef van mijnen nieuwen dichtbundel eens na te zien: ik heb beproefd het zelf te doen, maar het gaat niet. Laat mij dus op U rekenen voor verdere verzorging".

Een half uur later zond ik hem de verbeterde drukproef terug; het was alsdan 4 1/2 ure en om 5 ure stond ik aan zijn bed, waar hij, met de proef in de hand, kalm en rustig lag ingesluimerd .. om niet meer te ontwaken".

Zo stierf Victorien de 11 e april 1900 in de Stephaniastraat 65 te Laken. Hij ligt er begraven bij zijn vrouw Maria Deminne (+1895) en zijn zuster Rosalie (+1905). Op de grafplaat staat eenvoudig vermeld: Victorien Vande Weghe, Vlaamsch Dichter.

Vande Weghe was een edel man, strijdend flamingant, bekommerd om de geestelijke en materiële verheffing van het gewone volk, antiklerikaal maar diep-religieus. In 1895 schreef Jan Bouchery: "Mannen als dichter majoor Vande Weghe verdienen door het Vlaamsche Volk geacht en vereerd te worden."

In 1984 zal het 150 jaar geleden zijn dat Victorien Vande Weghe geboren werd. We durven hopen dat Haaltert aan de woorden van Bouchery gevolg zal geven.

LAURENT MEGANCK

BEELDEN UIT MIJN KINDERJAREN

***** ** ** *****

10. De Hygiëne.

Onwetendheid was in die jaren oorzaak van vele ziekten en vroegtijdige sterfgevallen. En dat slaat in de eerste plaats op de ontsteltenis van de hoogstnodige hygiëne. Vooral de veelvoorkomende kindersterfte was er het gevolg van, maar dat beseften de ouders toen nog niet.

Fopspenen of "tutters" lieten ze zomaar rondslingeren op de vloer of elders in het bereik van vliegen en andere kiemdragers. Vuil of besmet, na hooguit een oppervlakkige inspectie, werden ze de kleintjes weer in de mond gestopt. Excessen kon men meemaken in arme gezinnen. Daar kauwde de moeder een stukje brood, bond het met een saai draad in een lapje (soms groezelige stof) en dat was de "tutter". Een ogenblik vergeten op de vensterbank en de vliegen streken er op neer.

De luizenplaag was de boeman van de jeugd. Meer attente moeders gingen ze te keer met de fijne kam of een speciaal wasmiddel, de "Millannaise".

Andere ongemakken werden aangepakt met van oudsher overgeleverde remedies. Tandpijn met mostaardplaasters op de slapen (bij kinderen) of een borstel genever tegen de zieke kies (bij de ouderen). Anderen stelden dan weer meer vertrouwen in een modelgebed tot de H. Apollonia.

Moeilijke stoelgang werd verholpen met een eetlepel salferbloem onder een laag siroop, voor de smaak.

Wie een kou had gevat legde een stuk grauw papier met kaarsvet bestreken op de borst.

Alleen doeltreffend tegen astma was het branden van een poeder, waarbij men de rook zoveel mogelijk inademde. Tegen erge keelpijn bond men "lêken" in een zwachtel op de zere plek.

Van een backamer bestond alleen de naam. Eens per maand, in de beste gevallen, kreeg het hele knoest een beurt in een marmiet of in een waskuip. Plezant, dat wel!

Zakdoeken waren voor de meeste kinderen een luwe. Vuile neuzen (snotneuzen) werden dan ook met de mouw van de jas schoongemaakt. Daarop allusie makend noemde men de twee strepen op de mouw van een korporealsuniform "snottebellen". Nagelbijten was een ziekelijke gewoonte bij sommige kinderen. De ouders vonden het alleen ongemakkelijk in vreemd gezelschap.

Constant een bril dragen deed haast niemand. Het was hinderend, duur, gevaarlijk en .. potsierlijk. Enkel de zwaar gezichtsgestoorden konden er niet buiten.

Anderen (ouderen) met verzwakte ogen droegen er een bij het lezen en bij het precisiewerk (kantwerksters bv.). Om zich op het gezichtsvermogen te laten onderzoeken moest men naar een oogarts in Aalst. Idem, overigens, voor een bezoek aan de apotheker en de tandarts.

De nog talrijke opene steenputten van toen waren niet alleen gevaarlijk, maar ook op stuk van hygiëne niet bijster veilig. Stof, vuilnis, allerlei spul van spelende kinderen, tot kikkers en ander ongedierte toe, maakten het water verdacht om te drinken. Maar dat was nu eenmaal geen zorg, men wist immers niet beter.

Kort, gebrek aan een dergelijke voorlichting was de oorzaak van dat microben en andere belagers van de volksgezondheid vrij spel kregen, vaak met dodelijke gevolgen.

11. De ontspanning.

In de talrijke staminess waren vogelpik en bak (bakschieten) gemene delers van het zondagsvermaak voor volwassen mannen. Enkelen zochten het in de krulbolling, zo met grote als met kleine bol, resp. buiten en binnen de gelagzaal.

Men dronk er een demi (1/3 liter) of een Jefken (1/5 l), uitzonderlijk een geuze. Om niet te spreken van "druppels" en "lêskes", soortnamen van kleine en wat grotere glaasjes jenever. Voor de tapkast stond steevast de spuugbak voor de tabakpruimers. Hygiëne dan toch? Wee, werkbesparing voor, en oog voor zindelijkheid van de waardin.

Het duivenspel telde zijn fervente aanhangers in haast ieder gezin, maar het was lang nog niet zo gesofisticeerd als nu. Van weduwschap en andere pepmiddelen was nog geen sprake, men speelde zuiver op de intrinsieke klasse van de duiven. Het opleren van de jongen gebeurde ofwel te voet, ofwel per fiets, met de mand op de rug, resp. de bagagedrager. Voor vluchten tot Garaardsbergen en Lessen deed men een beroep op een voerman met tweewielkar.

Wandhorloges hoorden steevast tot de prijzen, een fiets bij uitzondering. De winnaar kreeg bovendien een papieren bloemstukje mee dat achteraf wekenlang in de huiskamer te pronk stond (of hing).

Het gebeurde dat een groepje liefhebbers uit eenzelfde straat het moest stellen met één enkele "constateur", ergens op een toegankelijke plaats opgesteld. Het potje met de ring, door het dakvenster gegooid, werd door een "loper" (een snelle jongen) opgevangen en zo vlug mogelijk naar de constateur gebracht.

Een uitstap van de fanfare (zonder uniform) was toen nog een gebeurtenis. De mechanische muziek, op hier en daar een hoorngrammofoon na, stond nog in de prille kinderschoenen, een "pardeble", met tamboer en grote trom als bombariemakers, haalde de hele buurt naar buiten. Het duurde maar een amerij of "het muziek" had een drom dansende en meezingende knapen in zijn spoor. "Cecilia", het patroonsfeest, draaide keer op keer uit op een braspartij. Van muzikanten en ereleden.

Vroeger zongen de mensen zelf; nu laat men het door anderen doen, op plaat of op band. De vrouwen deden het bij de kookpot of bij de strijkplank, de mannen in het werkhuis of in de cafés. De meesten beschikten over een uitgebreid repertoire liederen van eigen compositie (doorgaans zonder zin voor maat of passend rijm), of van vader op zoon overgeërfd. Het ging in de regel over wrede moorden, verkrachtingen of ongelukkige kinderen. En met de nodige tremolo's in de stem, karakteristiek voor die tijd.

Om de mannelijke tieners zolang mogelijk van het lokkende stadsplezier en uit de plaatselijke staminesees weg te houden, had de geestelijkheid een soort instuif georganiseerd in een zaaltje van Sint-Anna (Ekent). Daar konden de knapen zich een zondagavond lang verliezen in bakschieten, vogelpikken, biljarten of kaartspelen, onderwijl genietend van een glas limonade of flauw bier. Die van het dorp maakten er op de terugweg talkens een vrolijke zangpartij van.

De vreedzaamste - maar niet de minst gewaardeerde - vorm van ontspanning was het buurten of "ontsteken". Vooral 's winters, bij de gloeiende kachel, onder het roken van een smakelijke pijp of een zelfgerolde sigaret en het drinken van een glas zelfgebrouwen cider, werden de nieuwtjes van de dag gecommenterend en de plannen gemaakt voor wederzijdse hulp. De kamer zat al gauw in een dichte tabaksrook en de koolbak werd door de "sjiekers" alle eer aangedaan. Of er werden wedervarens uit de oorlog verteld, naast kluchtige anecdoten en andere ophefmakende belevenissen. De kinderen des huizes zaten al die tijd tot zwijgen gedoemd, maar dat namen ze niet als een frustratie, geboeid als ze waren door de wonderse verhalen van de ouderen. De extase verlengde zich vaak tot in hun nachtelijke dromen, met nachtmerries als gevolg.

's Zomers, na werktijd, vonden de mannen elkaar voor een gemoedelijk praatje, buiten op een lomperijk plankiertje. Die van de Midden-Hoogstraat streken neer op de dubbele, ruim een meter uitspringende trap van de "Groene Lantaarn", goed voor zo'n 10-12 zitplaatsen. Daar wisselde men nieuwtjes uit, lachte men om de verse moppen, wachtte men op de komst van de forenzen die de uitslag van de dagrit in de Ronde Van Frankrijk uit Brussel meebrachten. Na een warme dag was de avondkoelte graag meegenomen en er werd op geen uutje gekeken. Tot moeder, de

vrouw, ergens hoog door een open raam, luidkeels te verstaan gaf dat het nu welletjes moest zijn.

In die stonden, de verademing na een dag van werken en zorgen, manifesteerde zich het innige en zo vruchtbare gemeenschapsleven van die tijd.

12. DE FEESTEN

** *****

Op Witte Donderdag "vlogen de klokken naar Rome". Hoe ze door de enge galvaten geraakten was voor het grut een raadsel, maar had waarschijnlijk met Gods almacht te maken. Dus maar bereidwillig geloofd.

Op paaszaterdag kwamen ze dan volgeladen terug. De kinderen lagen in hun bed te wachten op het eerste teken van "terugzijn", om zich dan met kloppend hart naar beneden te reppen en de tuin in te stormen waar een rijkdom aan snoepgoed zo maar voor het rapen lag. Snoepgoed wil gezegd zijn, want het overgrote gedeelte van de paaseieren (naast enkele chocoladen en marsepeinen) ofschoon kleurig geschilderd, kwam uit het kippenhok. Maar de vreugde was er niet minder om. Een kinderhand is gauw gevuld, en alles kwam toch uit Rome, van de Paus ?

Met Pasen droeg men voor het eerst het nieuwe pak of de nieuwe jurk. Maatwerk, natuurlijk, geen confectie. Op die dag hadden de kleermakers weken van zwaar labuur achter de rug.

De kinderen trokken, in het nieuw gestoken, fier naar ooms en tantes om "in hun zak te laten tasten". Na afloop van dit wat theatraal manueel verwachtten ze daarin een geldstuk of één of ander snoepgoed.

Op oudejaarsavond trok de jeugd er op uit om aan de deuren "goesjdiejel" (goedsdeel) te gaan roepen en wat centjes te vergaren. Eigenlijk een gebruik dat voor de armen was bestemd (een deeltje van de vergaarde rijkdom, a.u.b., in de naam van God), maar waarvan de anderen dankbaar mee profiteerden. Minder omwille van het pragmatische, dan wel om de pret die men er bij beleefde, moet gezegd. Hoe klonk de roep alweer ? "Goesjdiejel, pakt de metten bij 't zjiejel, en lept er mee rond 't kastiejel"!

Nieuwjaar stond in het teken van de peperkoek (lekkерkoek). Bij peter en bij meter, onveranderlijk een brood peperkoek, met of zonder suiker er bovenop. Geen geschenk om er in de lorum om te zijn, maar het begrip "gratis" speelde weeral mee. Bij ons thuis duurde het weken alvorens heel de oogst (16 stuks) van het schap naast de schouw verdwenen was.

Kwam Driekoningenavond. Dan traden ook de ouders in de dans om wat (soms veel) drinkgeld in te slaan. Op sommige plaatsen kregen ze echter een wafel in de hand gestopt. Voor de thuisblijvers (al dan niet rond de wafelslag) was het een avond lang verlangend uitkijken naar iedere nieuwe klop op de deur, dan naar de grootte van de groep en de

soms bizarre kleeding, vervolgens naar de liederen, één- of meerstemmig, die hij bracht. Achter het masker van houtskool en schapewol een bekend gezicht te ontdekken, was telkens een beleving. De allerkleinsten kropen intussen van angst achter moeders rok weg.

VERVOLGT GILBERT REDANT

DENDERHOUTEM EEN GEMEENTE MET TWEE GEZICHTEN !

De gemeente Denderhoutem vormt als het ware een eiland in de streek tussen Aalst en Ninove, doordat geen enkele spoorweglijn het landelijke kader doorsnijdt en ze slechts met een onoplijk hoekje aan de weg Aalst-Geraardsbergen raakt.

Sociaal en cultureel is Denderhoutem een op zichzelf bestaande entiteit, waar het politiek leven door weinig rumpels veroerd wordt en er nu geen spoor van enige contestatie te ontdekken is.

Een schril contrast dus met de tijd dat Denderhoutem - als bakermat van het Daensisme - vaak bloedige uitbarstingen van politiek fanatisme beleefde en elke ontmoeting tussen de twee toen bestaande fanfares onvermijdelijk eindigde in een ongenadig gevecht. Hoezeer de muziek anders ook de zeden verzachtte.

De politieke hartstochten zijn met de jaren uitgedoofd en Denderhoutem leeft nu een vreedzaam bestaan, in een afzondering zonder geschiedenis. Niettemin heeft de gemeente een "hoogstaande vermaardheid" op internationaal gebied.

Het is bekend dat Denderhoutem met het radiostation een belangrijke verkeersbaken is voor de internationale vliegroutes en dat vrijwel alle luchtwegen over Denderhoutem lopen.

Denderhoutem, bescheiden, onbekend en vergeten in eigen land, komt op de kaarten van vreemde naties voor als herkenningspunt in het luchtverkeer en is aldus een gemeente met twee gezichten.

Jaren geleden werd op het grondgebied van de gemeente ook een radartoren gebouwd, die om een dusver duister gebleven reden nooit in gebruik werd genomen.

De enige vermeldenswaardige historische anecdotte, die in het verleden van Denderhoutem geboekt werd, was de ontdekking van ijzer-aarden pot, die meer dan honderd gouden en zilveren stukken bevatte. Die stukken dagtekenden volgens de kenners uit de 16e eeuw en de waarde er van werd geraamd op meer dan 40 fr. goudwaarde. Over het vroege verleden van de gemeente bestaan er weinig aanwijzingen.

BRON : L.N. 4/9/69

G. FOMCK

DE WIJKNAAM TERJODEN

OP ZOEK NAAR DE OORSPRONG ERVAN

DEEL 6

Juich met ons, we vonden eindelijk de juiste breidraad! Er school géén vergissing in het werk "La Noblesse de Belgique" noch bij wie dan ook, tenzij bij onszelf, nederige ondertekenaarster van deze bijdragen. We hebben een bok, een grote bok geschoten, en geven dit graag toe. Oorzaak, een gemis aan kennis van de Brabantse geschiedenis. Hierdoor kon de volgende passus uit het geciteerd werk, ons op een dood spoor rangeren: "Jeanne van Veen de Brabant fille d'Isabeau van Veen et de Jean III, duc de Lothier et de Brabant..." Misleid door de aldus samengebrachte, blauwbloedig klinkende, of aldus geverfde namen, waren we ten onrechte overtuigd, dat Isabeau, of Isabella, de wettige echtgenote was van Jan III. Evenzeer, maar eveneens ten onrechte, meenden we dus, dat we de naam van Jeanne hun dochter, mochten vertalen in Johanna, en zagen in haar de latere hertogin - dit zoals we eerder schreven tot onze eigen grote verbazing. Het toeval stak deze maal geen handje toe, om achter de waarheid te komen. Voor Godfried vonden we geen plaats in de geschiedenis bij onze vermeende Johanna, nog minder voor 6 kinderen.

We zijn uitgebroken, hebben ons aan het schrijven gezet naar oorden waar ze er meer moesten van weten, hier en aan de overkant, in Nederland, en zijn zelf gaan snuisteren in het stadsarchief te Antwerpen. Ziehier het resultaat.

-Johanna Van Brabant, was een wettige dochter van hertog JAN III en Maria van Evreux (niet van Isabella) eerst Gravin van Holland (1334-1345) en nadien door haar huwelijk met Jan III hertogin van Brabant (1355-1406). Ze was zelf dochter van graaf Lodewijk van Evreux, broeder van de koning van Frankrijk Filips IV de Schone.

-Isabeau van Veen de Brabant, klinkt in Oud-Nederlands heel wat minder misleidend adellijk - al is het dit in mindere mate misschien toch nog, dat weten we niet - lees en luister zelf: "Isenbele van den Venne of Isabella van Venne van Vilvoorde."

-Jeanne, hadden we niet moeten vertalen door Johanna, hiërdoor deden we de echte hertogin onrecht aan. Indien de baron de oorspronkelijke Vlaamse naam gelaten had zoals hij was in plaats van die wat Franser te laten klinken en wat blauwbloediger te laten voorkomen, dan hadden we Jenneke gelezen. En dat is het, dat is ze!

Godfried, zolang hebben we niet geweten wat we met u en die 6 bloeikens van kinderen moesten aanvangen. Met een zucht van opluchting schenken we u aan uw wettige vrouw, en uw bloeikens, aan hun rechtmatige moeder terug.

(Jenneke was een eertijds veel voorkomende, niet alleen Vlaamse, maar algemeen verspreide Nederlandse naam die gegeven werd als een soort troetelnaam, in plaats van Johanna of Jeanne - zoals nu Marijke voor Marie.

-Jan III was wel degelijk de vader van Jenneke, maar dan buiten zijn wettig huwelijk. Jenneke was een natuurlijke dochter van hem, het 3e kind dat de hertog won bij Isabella van Venne, de zo geheten Ermen-gardis van Vilvoorde.

Geef toe, het gejaagde wild bevond zich wel zeer dicht in de nabijheid van de bok, een onervaren jager kon dus makkelijk het wild missen en de bok schieten. We hebben dus weer ons lesje gehad - haal niet te vlug de trekker over. Maar ja, dat hadden we helemaal niet verwacht van Jan III. Jan, Jan... Alhoewel - dat wordt hem toegegeven hij liet zijn bastaardkinderen niet in de kou staan, de gevolgen daarvan zullen in grote mate meespelen in het politieke pokerspel na zijn overlijden.

-Godfried, volgens oude schrijfwijzen ook : Godevaert, Godewaert, Godent, Godenaert, zal daar een niet onbelangrijke rol in spelen, het wordt hem nu nog steeds ten kwade geduid door echte Antwerpenaren die er wat van weten. We namen contact met het stadsarchief : "Kunnen we daar terecht voor inlichtingen betreffende een zekere G.v.d. Dilft, of kunnen we ons beter wenden tot het stadsarchief?" -

"U kunt hier terecht, ja mevrouw, die heeft zich destijds tégen ons gekeerd." - "Hoe bedoelt U?" - "Ja, tegen Antwerpen en Brabant, aan de kant van de graaf van Vlaanderen". Oei, en wij die dachten dat iedereen sinds lang afstand kon nemen tegenover dit leenroerig verleden - met graven, hertogen en hun leenmannen, die voortdurend met elkaar in onmin en in oorlog raakten - dat de Vlaamse gewesten nu als een samenhangend geheel werden beschouwd. Sjemenis, nu ja, zo bedoelen ze het nu ook weer niet, toch verraadt het heel even, iets van de gevoelsdimensie die aansluit op een ver verleden. In Brabant ligt het ongetwijfeld ook zo. In Bergen op Zoom? Eigenlijk geloven we niet dat ze hem daar ook genegen zijn, ook voor hen stond hij aan de kant van de Graaf van Vlaanderen, en dit tegen Johanna, de wettige dochter van hun Maria van Evreux.

En wij? We waren een beetje aan zijn kant gaan staan omdat we reeds zoveel uren aan hem hadden gespendeerd en niet wisten waar we zijn bloeikens moesten onderbrengen. Welke onze houding te zijnen opzichte moet zijn, nu alles terecht is, weten we nog niet hoar. We zijn er hem stilletjes gaan van verdenken dat hij ook wel eens verantwoordelijk zou kunnen zijn voor de naam "Terjoden". We durven het nog niet luidop te zeggen, vertel het dus niet door. We schieten niet graag nog eens een bok.

Mevr. De Waegeneer-Temmerman

P.S. Verbeteringen aan te brengen in vorig nummer.

blz. 89 : Bij Johanna : overl. niet 1334 wel 1406

90 : 5e regel van boven af, de tweede na schrappen

35e regel dient te staan - o.a. Anthoni Sanderus in "Verheerlijkt Vlaandre" - 1735, zelfs Barbara Tuchman die...

Laatste lijn : Lodewijk van Male, graaf van Vlaanderen.

GERAADPLEEGDE WERKEN :

- Geschiedenis van Antwerpen - onder Hertog Jan de derde (1212-1355)
 - onder Vlaanderen (1356-1405)
 - Losse bijdragen tot de Antwerpse geschiedenis door Dr. Floris Prins.

- Genealogische nota's der stad Antwerpen : couton
PK 3285 tot 30N 363-451

LIJST DER PASTOORS EN DESERVITORS TE HELDERGEM
 ***** ** ***** ** *****

Heinric	Oudste gekende pastoor in 1336
Jo De Cuelsbrouc	Werd aangesteld op 21 - 10 - 1403
Jan Andries	Werd pastoor in 1430
J.V.L. en M.A.	Waren subdiaken voor J.A.
Nicolaas Van Der Vandelen	pastoor in 1549
Joos Voncke	aangesteld in 1565
Magister Georgius Stressens	pastoor in 1576
Johannes Schoemaekere	Werd in 1555 tot pastoor voorgesteld aan de bisschop, door de abt van de Benedictijne-abdij van Anchin. Hij was deservitor te Heldergerm van 1592 tot 1610. Deze pastoor heeft gedurende 55 jaar zijn ambt uitgeoefend te Aaijem waar hij overleed in 1618. Zijn grafzerk wordt er nog bewaard.
Nicolaus Van De Velde	Kloosterling van Dielegem (Norbertijnenpater) bij Leuven. Was deservitor van 1611 tot 1616. Hij was tijdens dezelfde periode pastoor te Aaijem. Waarschijnlijk keerde de pastoor in 1616 terug naar zijn abdij.
Mag. Jacobus Vossese (of Vossels)	aangesteld op 23 - 07 - 1616 en is overleden op 24 - 03 - 1625
Franciscus Rudolphus	Een Benedictijn van Geraardsbergen werd deservitor in 1626 en nam ontslag op 2 - 05 - 1641
Mag. Jo Le Ghaste (of Chaste)	werd toen deservitor voor een paar maanden
Jacobus Vits	werd hier pastoor op 5 - 07 - 1641, verhuisd naar Teralfene en is er overleden in 1666
Ferdinandus De Hert	Geboren te Aalst en priester gewijd te Brussel op 30 - 05 - 1642. Pastoor benoemd te Nieuwerkerken in 1642, te Kerksken in 1643, en te Aaijem in 1644. Tevens was hij waarnemend pastoor te Ressegem van 1650 tot 1653. Hij was deservitor te Heldergerm in 1668. Hij overleed te Aaijem op 17 - 11 - 1690, waar zijn grafzerk achteraan in de kerk ligt.
Carolus Ringoet (of Ringauts)	pastoor benoemd en aangesteld op 12 - 10 - 1668. Hij overleed op 10 - 01 - 1711
Antonius Stockmans	Deservitor tot 1711, werd toen pastoor te St. Anbelinks

Michael De Neus	Aangesteld op 14 - 07 - 1711, overleed te Heldergergem op 1 - 06 - 1719
Carolus Theodorus Le Corbusier	werd geboren te Aalst ca. 1690; priester gewijd te Mechelen op 8 - 06 - 1716. Hij werd pastoor benoemd te Heldergergem op 18 - 06 - 1719 en aangesteld op 3 - 07 - 1719 na het overlijden van pastoor Herreyns (2 - 10 - 1721) te Aaigem werd hij daar deservitor. Hij werd overgeplaatst naar Oudegem in 1726 en naar Herdersem in 1742 alwaar hij op 30 - 03 - 1780 overleed.
Domin. Joannes Herben	Van Meeroeteren (bisdom Luik) benoemd in februari 1727 en aangesteld op 23 - 11 - 1727 werd pastoor te Idegem in 1731.
JAN Mattheus LEMMENS	van Diest, gewijd op 24.2.1724, benoemd te Heldergergem op 15-5-1731 en aangesteld op 0.5.1732. Hij bleef hier tot 30.5.1740, toen werd hij pastoor te Muizen.
Jan Frans VAN POUCKE	geboren te Bottelare op 31.12.1703. Hij werd benoemd op 30.5.1740 en aangesteld op 31.8.1740. Hij was omtrent 33 jaar pastoor te Heldergergem waar hij overleed op 18.11.1772.
Joannes Franciscus MOENS	werd priester gewijd in 1768, kwam van Wieze, werd hier kapelaan op 25.5.1770 en keerde terug naar Wieze in 1771.
Dominicus REDANT	geboren te Haaltert, priester gewijd in 1769, werd hier kapelaan op 11.1.1771.
Petrus Joannes STEVENS	van Velzeke, eveneens te Mechelen priester gewijd, gelijk zijn twee voorgangers, op 9.6.1770, werd hier kapelaan op 17.1.1772, hij werd deservitor benoemd te Burst.
William BEYENS	Geboren te Leuven, eveneens te Mechelen priester gewijd op 18.12.1767 op + 26 jarige leeftijd, werd hier pastoor op 7.6.1773 en aangesteld op 2.8.1773 en aangesteld op 2.8.1773. In 1789 werd hij kanunnik benoemd aan de St. Donaat en S.Kathedraal te Brugge, het gebeurde op 11 mei.
Petrus Josephus EECKHOUT	geboren te Boekel, werd kapelaan op 5.2.1769.
EGIDIUS LIVINUS MOLLAERT	geboren te Oordegem op 15.11.1749, priester gewijd op 18.12.1773, werd pastoor te Heldergergem op 4.9.1789, alwaar hij overleed op 22.4.1791.
Gerardus LIVINUS JACOBUS VAN YPER	geboren te Velzeke op 25.7.1742., priester gewijd op 1.8.1765, onderpastor te Ramet, coadjutor te Aaigem in 1771. In 1772 was hij onderpastoor te Roberst en coadjutor te Grotenberge. In 1777 was hij coadjutor te Zottegem. Hij werd aangesteld als

pastoor te Aaigem op 5.10.1772. Op 25.4.1791
WERD hij voor een korte tijd aangesteld als
deservitor te Heldergeren. Hij overleed te Aai-
gem op 20.3.1805.

Constant Ignatius
LAMPO

geboren te Berchem in 1775, werd priester gewijd
te Mechelen op 25.5.1777. Hij werd benoemd te
Heldergeren op 15.6.1791 en aangesteld op 13.2.
1792. Hij werd pastoor te Nederbrakel in 1802.

Karel Josephus
BRDESIIUS

geboren te Mechelen op 9.10.1760, gewijd in
juni 1787, werd kapelaan op 9.5.1802 en pas-
toor in december van hetzelfde jaar. Hij was
pastoor te Heldergeren van 1803 tot 1821.

Frans Jozef
DUMOLEYN

werd geboren te Aalst en verbleef te Heldergeren
van 1821 tot 1827.

Désiré
VAN DEN HOLE

werd geboren te Aalst op 6.12.1794, trok op naar
Gezel op 15.8.1813, werd priester gewijd op
31.1.1817, onderpastoor te Eeghem op 24.11.1818
onderpastoor te Nieuwerkerken op 6.12.1821,
pastoor te Heldergeren op 14.9.1827, vertrekt er
op 6.2.1837. Hij wordt aangesteld te Baerle
waar hij overlijdt op 26.5.1868

Jan Baptist
DE MAEYER

werd geboren te Melsele op 27.2.1788, hij werd
priester gewijd te Mechelen op 5 - 08 - 1827,
onderpastoor te Monteniisse (Zeeland) op 30 -
06 - 1828, pastoor benoemd te Heldergeren op
21 - 01 - 1836, aangesteld op 7 - 02 - 1837.
Hij bleef 37 jaar te Heldergeren waar hij op
2 - 09 - 1874 overleed.

Lodewijk DE
JAEGER

Geboren te Eeklo op 10 - 02 - 1828, priester
gewijd in 1852, coadjutor te Lovendegem in
1853, onderpastoor te Zelzate in 1854, onder-
pastoor te Denderhoutem in 1828, onderpastoor
te Herelbeke in 1854, pastoor te Heldergeren in
1874 en is er overleden op 6 - 02 - 1886

Petrus VAN DE
WIELE

geboren te Uithbergen op 24.7.1841, priester ge-
wijd te St. Nikolaas op 22.9.1866, onderpastoor
te Kruikeke in 1873, onderpastoor te St. Nikolaas
in 1874, pastoor te Heldergeren in 1886, pastoor
te Tansse in 1887, waar hij overleed op 12.4.1897.

Cyriel PAQUAY

geboren te Geraardsbergen, pastoor te Heldergeren
van 1888 tot 1893 overleden te Stekene op 23.4.
1911.

Lodewijk VAN DE
VELDE

geboren te Zarlardinge, pastoor te Heldergeren van
1893 tot 1901 overleden te Desteldonk op 18.5.
1918

Hector BONNER

geboren te Aalst, pastoor te Heldergeren van 1901
tot 1907 en overleden te Dudegem op 24.7.1931.

- ISIDOR TEMMERMAN geboren te Erembodegem op 1.3.1856, priester gewijd te Gent op 13.5.1883, onderpastoor te Elst, Schorisse, te Gent H.Hart en St. Coleta Pastoor te Heldergerem op 29.7.1907 en aldaar overleden op 8.5.1908.
- Antoon VAN WASSENHOVE geboren te Eeklo, pastoor te Heldergerem van 1908 tot 1916, overleden te Garaardsbergen op 2.12.1931.
- Petrus DE KINPE geboren te Hamme, pastoor te Heldergerem van 1916 tot 1924, overleden te Laerne op 8.12.1960.
- Alfred VAN BRANTEGHEM geboren te Eeklo, pastoor te Heldergerem van 1924 tot 1940 en overleden te Gent op 26.7.1940.
- Maurice BOONANTS geboren te Gent op 2.9.1892, priester gewijd te Gent op 29.5.1920., onderpastoor te Sinaai op 31.7.1920, te Baarle (Drongen) 3.12.1925, te Gentbrugge (St.Eligius) 1.6.1928, te Stekene 28.2.1935, pastoor te Heldergerem 4.3.1940, pastoor te Scaldewindeke 29.8.1947 en aldaar overleden op 1.12.1960.
- Laurent SANSPEUR Geboren te Ronse op 10.7.1895, priester gewijd op 10.6.1922, Professor te Deinze van 1922 tot 1924, Professor te Eeklo van 1924 tot 1936, onderpastoor te Nazareth van 1936 tot 1944, pastoor te Amougies van 1944 tot 1947, pastoor te Heldergerem van 1947 tot 1966, rustend pastoor te Herdersem sedert 1966, overleden te Aalst op 10.10.1970.
- Gerard VAN DEN BROECK geboren te St. Blasius Beekel op 9.6.1911, priester gewijd te Toulouse op 16.11.1940, pastoor te Heldergerem van 1966 tot 1973, overleden te Aalst op 8.7.1973.
- Gustaaf GYSEL Geboren te Eksaarde op 17.6.1921, priester gewijd te Gent op 21.5.1946, onderpastoor te Ruien van 1948 tot 1953, te Meldert van 1953 tot 1964 en te Ninove van 1964 tot 1973 ; aangesteld als pastoor te Meerbeke op 21.3.1982.
- Paul VAN DE WINKEL Geboren te Vlierzele op 11.10.1929, priester gewijd te Gent op 15.6.1957, leraar in het St.-Gregoriusinstituut te Ledeberg van 1957 tot 1959, onderpastoor te Merendree van 1959 tot 1966, te Ronse St.Martinus van 1966 tot 1971, te Aalst St. Martinus van 1971 tot 1982, pastoor benoemd te Heldergerem op 29.3.1982 en aangesteld op 16.5.1982.

R. DE TROYER

BRON : Kerkarchief Heldergerem
